

§ 1 Virkeområde

Bestemmelsen slår innledningsvis fast at forskriften er begrenset til å gjelde såkalte ISPS-skip. Hvilke skip dette er fremgår av § 2, men det er i korte trekk skip i utenriks fart. Videre begrenses anvendelsesområdet til å gjelde skip som skal seile i, til eller fra beredskapsområde 2 eller 3 (3 er det høyeste). Hva som er beredskapsområde 2 og 3 fremgår av forskrift 22. juni 2004 nr. 972 om sikkerhet og terrorberedskap om bord på skip og flyttbare boreinnretninger. Beredskapsnivå 2 er det nivået hvor tilleggstiltak for sikkerhets- og terrorberedskap skal opprettholdes for en viss tidsperiode på grunn av en midlertidig økt risiko for hendelser som kan true sikkerheten. Beredskapsnivå 3 er det nivået hvor ytterligere spesifikke sikkerhets- og terrorberedskapstiltak skal opprettholdes for en begrenset tidsperiode når en hendelse som kan true sikkerheten er umiddelbart forestående eller sannsynlig. Beredskapsnivå fastsettes av Sjøfartsdirektoratet.

§ 2 Definisjoner

Bestemmelsen inneholder kun én definisjon, nemlig hva som skal forstås som et ISPS-skip, jf. virkeområdet i § 1. Definisjonen er identisk med forskrift 22. juni 2004 nr. 972 om sikkerhet og terrorberedskap om bord på skip og flyttbare boreinnretninger, § 1. Etter endringen som Stortinget fastsatte i 2009 gjelder ikke vaktvirksomhetsloven lenger for ISPS-skip.

§ 3 Forholdet til rederiets forsikringsgiver

Bestemmelsen oppstiller et krav om at rederiet både varsler forsikringsgiver om at rederiet har hensikt å ta om bord bevæpnede vakter. Videre at forsikringsgiver skal akseptere det aktuelle selskapet som rederiet ønsker å benytte. Dette forutsettes dokumentert. Kravet er oppstilt av både for å sikre en viss kvalitetskontroll mht. bruk av vaktsselskap.

Samtlige norske skip er forsikret i Den Norske Krigsforsikring (DNK). DNK har over lengre tid hatt erfaring med kvalitetssikring av vaktsselskaper gjennom redere som har registrert skipene sine i fremmede staters registre. Denne kontrollen antas å være god, bl.a. har forsikringsgiver vesentlige økonomiske interesser gjennom forsikringsavtalen, slik at det også er i forsikringsgivers interesse at det er en god kvalitetskontroll.

Det arbeides for øvrig med egne bransjenormer for kvalitetskontroll av bevæpnede vakter.

§ 4 Prosedyre for oppbevaring og bruk av bevæpnede vakter, bruk og oppbevaring av våpen

Bestemmelsen slår i første ledd fast at rederiet skal etablere en prosedyre for bruk av bevæpnede vakter, samt bruk og oppbevaring av våpen. Hva som skal være det nærmere innhold i prosedyrene er opp til rederiet selv å vurdere i samråd med skipsføreren, eventuelt også med forsikringsgiver og vaktsselskapet. Gjennom å stille

krav til prosedyrer er det departementets målsetning at rederiet har en bevisst policy om bruk av bevæpnede vakter. Prosedyrene skal gjøres kjent for skipsføreren, mannskapet og vakter som følger med skipet.

I annet ledd er det fastslått at det skal fremgå av prosedyrene at vakter om bord står under skipsføreren kommando. Dette for å unngå uklarheter mht. kommandolinjer internt på skipet dersom det skulle komme en situasjon hvor maktbruk er påkrevet, er det slått fast at vaktene står under skipsføreren kommando. Det skal videre fremgå av prosedyrene at vakter som tas om bord blir gjort kjent med skipet og forhold om bord som har betydning for deres oppdrag. Å bli kjent med skipet, samt eventuelle risikoer knyttet til skipets eller lastens egenskaper om det skulle bli skuddutveksling med pirater, vil typisk være eksempler på hva som må forventes at vaktene er klar over.

§ 5 Oppbevaring av våpen

Bestemmelsen slår fast at våpen skal oppbevares på en forsvarlig måte av hensyn til mannskapets og skipets sikkerhet. Departementet ønsker foreløpig ikke å fastsette ytterligere detaljer mht. til hva som skal anses som "forsvarlig" oppbevaring. Dette vil bl.a. bero på skipets utforming og type skip, samt omstendighetene for øvrig. Bestemmelsen er delvis overlappende med våpenforskriften.

§ 6 Bruk av våpen

Bestemmelsen fastslår i første ledd at det fra skipets side tas i bruk våpen når det er nødvendig for å hindre eller beskytte mot terrorhandlinger, piratvirksomhet, [og andre ulovlige handlinger]. En adgang til å ta i bruk våpen fremgår av skipssikkerhetsloven § 40, slik at bestemmelsen først og fremst er tatt inn av informasjonshensyn. Samtidig er bruk av våpen et svært sterkt reaksjonsmiddel. Derfor er det presisert i første ledd at bruk av våpen så langt som mulig bør unngås. Det følger for øvrig av § 40 at bruk og tiltak av maktmidler skal avstemmes mot alvorligheten av den situasjonen skipet står overfor.

I annet ledd er det presisert at varselskudd skal avfyres fra skipets side når omstendighetene tillater det. Å løsne varselskudd er en vanlig i praksis for skip som i dag har bevæpnede vakter om bord og har vist seg å være både et effektivt forebyggende tiltak. Samtidig vil i utgangspunktet ikke varselskudd føre til konsekvenser for liv eller helse.

§ 7 Loggføring og rapportering

Bestemmelsen slår fast at i de tilfeller hvor våpen tas i bruk, herunder at varselskudd løsnes, skal hendelsen nedtegnes i skipets dekkdagbok. En kort etterfølgende rapport som beskriver hendelsen, herunder bruken av våpen, skal sendes til Sjøfartsdirektoratet innen 72 timer. Det vil være tilstrekkelig med en rapport på e-post til direktoratet. Hovedformålet med rapporteringsplikten er at myndighetene skal danne seg et bilde over omfanget av våpenbruk på norske skip.

§ 8 *Ikrafttredelse*

Bestemmelsen fastslår at forskriften trer i kraft straks. Departementets målsetning er at dette kan skje så raskt som mulig.